

Llei de llibertat sindical

Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical (BOE núm. 189, de 8 d'agost)

Llei traduïda i anotada pel Servei Lingüístic de l'Àmbit Judicial. Està actualitzada fins a la darrera modificació normativa, feta per la Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol, de drets i deures dels membres de les Forces Armades (BOE núm. 180, de 28 de juliol, i suplement en català de la mateixa data). Aquesta edició recull literalment el text en català publicat en els suplementes en llengua catalana del BOE.

Aquesta informació no substitueix la publicada en els diaris oficials, únics instruments que donen fe de la seva autenticitat.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Un dels principis jurídics fonamentals en què es basa l'actual sistema de relacions laborals a Espanya és el que conté l'article 28.1 de la Constitució espanyola de 1978, el qual reconeix el dret a la llibertat sindical com un dret fonamental de "tothom a sindicarse lliurement".

En el nostre ordenament constitucional, la facultat d'actuar en tutela i en defensa dels interessos col·lectius dels treballadors s'atribueix als mateixos subjectes protagonistes del conflicte, com a expressió de la seva posició de llibertat, i mitjançant la tria, en l'exercici de la seva pròpia autonomia, dels mitjans més congruents a l'esmentat fi.

Un cop reconegut el dret a la lliure sindicació com a dret fonamental dels espanyols, cal connectar-lo amb el reconeixement exprés que l'article 7 de la Constitució fa als sindicats de treballadors i a les associacions empresarials com a organitzacions que "contribueixen a la defensa i a la promoció dels interessos econòmics i socials que els són propis" i a l'imperatiu constitucional que "podran ser creats i exerciran la seva activitat lliurement dins el respecte a la Constitució i a la llei" amb la precisió que "l'estructura interna i el funcionament hauran de ser democràtics".

El dret a la llibertat sindical, expressat genèricament, per a tots els espanyols, tant en el seu aspecte positiu –dret a la lliure sindicació–, com negatiu –dret a la no-sindicació–, així com l'exprés reconeixement constitucional que l'article 7 fa de les organitzacions sindicals, exigeix un desplegament legal que l'article 9.2 de la Constitució acull i justifica, quan estableix que "correspon als poders públics de promoure les condicions per tal que la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en els quals s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que n'impedeixin o en dificultin la plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social". Aquest desplegament legislatiu s'ha de dur a terme, seguint els mateixos preceptes constitucionals, a través de l'aplicació dels articles 53 i 81, que estableixen que "només per llei, que en tot cas haurà de respectar el seu contingut essencial, podrà regular-se l'exercici d'aquests drets i d'aquestes llibertats", "reconeguts en el capítol segon del present títol" (article 53.1) i que "són lleis orgàniques les relatives al desenvolupament dels drets fonamentals i de les llibertats públiques" (article 81.1).

Així, resulta imperatiu desplegar l'article 28.1 de la Constitució mitjançant una llei de caràcter orgànic, l'abast de la qual precisa la disposició final segona, i l'actual Llei orgànica de llibertat sindical compleix aquesta ordre.

La Llei orgànica pretén unificar sistemàticament els precedents i possibilitar un desenvolupament progressiu i progressista del contingut essencial del dret de lliure sindicació que reconeix la Constitució, tot donant un tractament unificat en un text legal únic

que inclogui l'exercici del dret de sindicació dels funcionaris públics a què es refereix l'article 103.3 de la Constitució, sense cap altre límit que els que hi ha expressament introduïts.

El projecte de llei no s'ocupa de desenvolupar el dret a la lliure sindicació dels empresaris perquè entén que, en relació amb el desenvolupament legislatiu de l'article 28.1 de la Constitució espanyola, ja n'hi ha prou amb constitucionalitzar i mantenir la plena vigència del que estableix la Llei 19/1977, d'1 d'abril, en matèria d'associacionisme empresarial.

El títol I, sota l'epígraf *De la llibertat sindical*, regula els àmbits subjectius i objectius de la Llei.

Es fixa l'àmbit subjectiu de la Llei, que inclou tots els treballadors per compte d'altri, tant si ho són de les administracions públiques com si no ho són. Únicament queden exceptuats d'exercir aquest dret els membres de les forces i instituts armats de caràcter militar, així com els jutges, els magistrats i els fiscals, mentre es trobin en actiu; l'excepció se segueix en funció de la literalitat de l'article 28.1 i de l'article 127.1 de la Constitució. La regulació del dret de les forces de seguretat i dels instituts armats de caràcter civil es remet a una norma específica.

L'article 2 fixa el contingut del dret de lliure sindicació sistematitzat en dos nivells: el contingut de la lliure sindicació dels treballadors, positiva i negativa, i el contingut de la llibertat sindical de les organitzacions sindicals o sindicats de treballadors en uns termes que la Llei utilitza com a sinònims. En aquest precepte es recull exhaustivament la doctrina internacional més progressista sobre el contingut, la independència i la llibertat d'actuació dels sindicats.

El títol II, sota l'epígraf *Del règim jurídic sindical*, regula l'adquisició de la personalitat jurídica dels sindicats i el règim de responsabilitats.

Es regula el procediment per a l'adquisició de personalitat jurídica de les organitzacions i el control jurisdiccional d'una possible no-conformitat a dret dels estatuts. Els requisits formals són mínims i han estat acceptats internacionalment; l'únic control administratiu és el purament formal i el de dipòsit estatutari a efectes de publicitat. Aquest article s'ha d'enllaçar amb la disposició final primera.2, en què la competència per dipositar els estatuts dels sindicats correspon a l'IMAC o als òrgans de govern de les comunitats autònomes que tinguin atribuïda aquesta competència.

Així mateix es regula el règim de responsabilitats dels sindicats, i es declara la inembargabilitat de les quotes sindicals.

El títol III, sota l'epígraf *De la representativitat sindical*, regula el concepte de sindicat més representatiu i la capacitat representativa d'aquests.

Els articles 6 i 7 delimiten el concepte de sindicat més representatiu sobre la base del criteri de l'audiència del sindicat, mesurada pels resultats electorals en els òrgans de representació unitària en els centres de treball, criteri tradicional ja en el nostre ordenament, que el Tribunal Constitucional ha examinat i admet com a reserva del legislador. El concepte conjuga el reconeixement jurídic de la major representativitat amb el respecte a l'article 14 de la Constitució, l'objectivitat i la raonabilitat del mínim d'audiència exigible: el 10 per 100 a nivell estatal i el 15 per 100 a nivell de l'àmbit autonòmic; en aquest àmbit introdueix un mínim de 1.500 representants, per respectar el principi d'igualtat que podria trencar-se amb

només la referència percentual, tenint en compte l'heterogeneïtat i les diferències de la població assalariada i funcional en les diferents comunitats autònomes de l'Estat.

Potser el percentatge que s'ha establert sembla reduït, però la pretensió és obrir la legislació al màxim possible al pluralisme sindical, fomentant-lo a través dels tres nivells de major representativitat que dissenyen els articles 6 i 7 de la Llei, de manera que es dona prioritat al principi d'igualtat sobre el que podria ser un raonable criteri de reduir a través de la Llei l'atomització sindical, evolució que es deixa al lliure joc de les forces sindicals amb presència en les relacions de treball.

L'article 6.3 recull amb amplíssim criteri la capacitat representativa que, en els diferents aspectes, cal reconèixer als sindicats més representatius com a vehicle de democratització de les relacions laborals en els centres de treball i fora d'aquests; i d'aquesta manera desplega els articles 7, 9.2, i el 129 de la Constitució.

El títol IV, sota l'epígraf *De l'acció sindical*, recull amb caràcter normatiu les competències, les facultats i les garanties que en aquesta matèria es van introduir a Espanya per primera vegada a través de l'acord marc interconfederal.

Cal destacar sobretot el contingut de l'article 11, que introdueix amb rang de llei orgànica al nostre país el que s'ha convingut a anomenar *cànon de negociació*. En principi es podria pensar que aquesta matèria s'havia de regular sistemàticament en el títol III de l'Estatut dels treballadors, si es té en compte la remissió específica que es fa a la negociació col·lectiva. No obstant això, i tenint en compte l'específica finalitat sindical del concepte, no sembla dubtós que la introducció d'aquesta mesura normativa afecti el contingut de l'article 28.1 de la Constitució i, per tant, és matèria de llei orgànica. La constitucionalitat del precepte, freqüent en els ordenaments occidentals, no és dubtosa com a desplegament de l'article 28.1 de la Constitució, en la mesura que el seu objectiu és enfortir el moviment sindical i, per tant, és concordant amb l'article 9.2 de la Constitució. No es pot pas sostenir seriosament que adoptar aquesta mesura, que d'una banda no és imperativa, i que en tot cas ha de ser el resultat d'una negociació lliure i voluntària, afecti o pugui afectar el contingut essencial d'altres drets fonamentals o cívics reconeguts en la Constitució, ja que, en tot cas, s'exigeix voluntarietat dels treballadors.

El títol V, sota l'epígraf *De la tutela de la llibertat sindical i repressió de les conductes antisindicals*, regula la important matèria de garanties jurisdiccionals davant de possibles conductes lesives o contràries al dret protegit constitucionalment i al desplegament legal que se'n fa a la Llei.

Prèviament a una declaració de nul·litat radical prèvia de qualsevol conducta de l'ocupador, ja sigui un empresari o bé siguin administracions públiques, la Llei recull la doctrina moderna més progressiva i la del nostre Tribunal Constitucional en aquesta matèria, que en síntesi consisteix a establir la legitimació sindical específica dels sindicats davant d'actes individuals d'un empresari, fins i tot encara que no incideixin directament sobre la personalitat jurídica d'aquell; a possibilitar l'acció judicial dels sindicats com a coadjuvants, i a garantir l'eficàcia de la protecció mitjançant un mecanisme processal preferent i sumari connectat amb eventuais responsabilitats penals.

La disposició addicional primera recull en dos punts aspectes complementaris al títol III de la Llei, però que per raons sistemàtiques no han de figurar en l'articulat pròpiament dit.

El punt 1 fixa el període de còmput dels resultats electorals que s'han de considerar per precisar els mínims de representativitat i d'audiència sindical que recullen els articles 6.2 i 7.1 de la Llei. Amb això es pretén cobrir el buit legal que hi ha actualment respecte a la disposició addicional sisena de l'Estatut dels treballadors i que ha produït dificultats notòries en el procés electoral dels anys 1981 i 1982. En la determinació imperativa d'un període curt (tres mesos), d'una part, s'ha tendit a establir una racionalitat en el procés que acosti al màxim possible els resultats globals al període de projecció de la representativitat que ha de sorgir d'aquests resultats, i d'una altra part, s'ha tingut en compte que, en la pràctica, el 90 per 100 dels processos electorals es concentren en un període de tres mesos (així va esdevenir-se l'any 1982), especialment quan l'elecció de representants en els centres de treball es connecta amb la representativitat dels sindicats. Aquesta decisió va acompanyada d'una liberalització en la convocatòria concreta de cada període, que s'hauria de prendre en l'òrgan representatiu de l'Institut de Mediació, Arbitratge i Conciliació –IMAC– (Consell Superior) o, si és el cas, en qualsevol altre organisme en què estiguin representats els sindicats per a aquestes finalitats.

El punt 2 habilita el Govern per desenvolupar la participació institucional dels sindicats, i fa una referència expressa a la disposició addicional sisena de l'Estatut dels treballadors, que quedarà derogada en part per l'entrada en vigor d'aquesta Llei orgànica, però que conserva la vigència pel que fa a la participació institucional de les organitzacions empresarials. En aquest mateix punt es fixa una durada mínima de quatre anys en el reconeixement de la capacitat representativa dels sindicats i de les organitzacions empresarials que la tinguin reconeguda; es cobreix així un altre buit legal important i en uns termes que concorden amb l'ampliació dels mandats representatius dels comitès d'empresa i dels delegats de personal que recullen la disposició addicional segona i el projecte de llei de reforma del títol II de l'Estatut dels treballadors.

La disposició addicional segona recull, en el punt 1, la durada del mandat representatiu dels representants dels treballadors en els centres de treball, que fixa en quatre anys. Aquest precepte modifica, en aquest sentit, l'article 67 de l'Estatut dels treballadors i és concordant amb el projecte de llei de reforma del seu títol II, raó per la qual podria semblar superflu. Això no obstant, cal introduir-lo no tant ja per l'Estatut dels treballadors, sinó perquè amb aquesta sola norma no es cobreix el període de durada del mandat dels representants dels treballadors en els centres de treball de les administracions públiques. Així mateix, aquesta és la raó per la qual el punt 2 d'aquesta disposició addicional autoritza el Govern a dictar totes les disposicions que siguin necessàries en matèria electoral, atès que l'Estatut dels treballadors i les seves normes de desplegament no cobreixen la regulació del procés electoral en els centres de treball administratius i que cal establir. Convé recordar que la substantivitat d'aquesta representació (òrgans representatius, funcions dels representants, garanties, etcètera) aquesta Llei no els conté, atès que s'entén que és matèria de l'Estatut de la funció pública d'acord amb l'article 103 de la Constitució.

La disposició final primera estableix la convalidació de la personalitat jurídica dels sindicats actuals, així com la continuïtat de l'IMAC com a Oficina Pública de Registre i de Dipòsit d'Estatuts.

TÍTOL I

De la llibertat sindical

Article 1

1. Tots els treballadors tenen dret a sindicar-se lliurement per promoure i defensar els seus interessos econòmics i socials.
2. Als efectes d'aquesta Llei, es consideren treballadors tant aquells que estiguin subjectes a una relació laboral com aquells que ho estiguin a una relació de caràcter administratiu o estatutari al servei de les administracions públiques.
3. Els membres de les forces armades i dels instituts armats de caràcter militar queden exceptuats de l'exercici d'aquest dret.
4. D'acord amb el que disposa l'article 127.1 de la Constitució, els jutges, els magistrats i els fiscals no poden pertànyer a cap sindicat mentre es trobin en actiu.
5. L'exercici del dret de sindicació dels membres dels cossos i de les forces de seguretat que no tinguin caràcter militar, es regeix per la seva normativa específica, atès el caràcter armat i l'organització jerarquizada d'aquests instituts.

Article 2

1. La llibertat sindical comprèn:
  - a) El dret a fundar sindicats sense autorització prèvia, així com el dret a suspendre'ls o a extingir-los, per procediments democràtics.
  - b) El dret del treballador a afiliar-se al sindicat que elegeixi amb l'única condició d'observar-ne els estatuts o a separar-se d'aquell al qual estigui afiliat; no es pot obligar ningú a afiliar-se a un sindicat.
  - c) El dret dels afiliats a elegir lliurement els seus representants dins de cada sindicat.
  - d) El dret a l'activitat sindical.
2. Les organitzacions sindicals en l'exercici de la llibertat sindical tenen dret a:
  - a) Redactar els seus estatuts i el seu reglament, a organitzar la seva administració interna i les seves activitats i a formular el seu programa d'acció.
  - b) Constituir federacions, confederacions i organitzacions internacionals, així com a afiliar-s'hi i retirar-se'n.
  - c) No ser suspeses ni dissoltes si no és mitjançant una resolució ferma de l'autoritat judicial, fundada en l'incompliment greu de les lleis.
  - d) Exercir l'activitat sindical en l'empresa o fora d'aquesta, que comprèn, en tot cas, el dret a la negociació col·lectiva, a exercir el dret de vaga, a plantejar conflictes individuals i col·lectius i a presentar candidatures per a l'elecció dels comitès d'empresa i dels delegats de personal, i els òrgans corresponents de les administracions públiques, en els termes previstos en les normes corresponents.

Article 3

1. Malgrat el que disposa l'article 1.2, els treballadors per compte propi que no tinguin treballadors al seu servei, els treballadors en atur i els que hagin cessat en la seva activitat laboral, com a conseqüència de la seva incapacitat o jubilació, es poden afiliar a les organitzacions sindicals constituïdes d'acord amb el que exposa aquesta Llei, però no poden fundar sindicats que precisament tinguin per objecte la tutela dels seus interessos singulars, sens perjudici de la seva capacitat per constituir associacions a l'empara de la legislació específica.

2. Els qui ocupin càrrecs directius o de representació en el sindicat en què estiguin afiliats, no poden exercir simultàniament en les administracions públiques càrrecs de lliure designació de categoria de director general o assimilats, així com qualsevol altre de rang superior.

TÍTOL II

Del règim jurídic sindical

Article 4

1. Els sindicats constituïts a l'empara d'aquesta Llei, per adquirir la personalitat jurídica i plena capacitat d'obrar, han de dipositar els seus estatuts a l'oficina pública establerta a aquest efecte per mitjà dels seus promotors o dirigents.

2. Les normes estatutàries han de contenir almenys:

- a) La denominació de l'organització, que no pot coincidir ni induir a confusió amb una altra de legalment registrada.
- b) El domicili i l'àmbit territorial i funcional d'actuació del sindicat.
- c) Els òrgans de representació, de govern i d'administració i el seu funcionament, així com el règim de provisió electiva dels seus càrrecs, que s'han d'ajustar a principis democràtics.
- d) Els requisits i procediments per adquirir i perdre la condició d'afiliats, així com el règim de modificació d'estatuts, de fusió i de dissolució del sindicat.
- e) El règim econòmic de l'organització que estableixi el caràcter, la procedència i el destí dels seus recursos, així com els mitjans que permetin conèixer la situació econòmica als afiliats.

3. L'oficina pública ha de disposar, en el termini de deu dies, la publicitat del dipòsit, o el requeriment als seus promotors, una sola vegada, perquè en el termini màxim de deu dies més esmenin els defectes observats. Un cop transcorregut aquest termini, l'oficina pública ha de disposar-ne la publicitat o rebutjar el dipòsit mitjançant una resolució fundada exclusivament en la manca d'algun dels requisits mínims a què es refereix el número anterior.

4. L'oficina pública ha de donar publicitat al dipòsit en el seu tauler d'anuncis, en el *Butlletí Oficial de l'Estat* i, si és el cas, en el butlletí oficial corresponent; hi ha d'indicar, almenys, la denominació, l'àmbit territorial i funcional, la identificació dels promotors i dels que signen l'acta de constitució del sindicat.

L'oficina pública ha de disposar-ne la inserció en els butlletins respectius en el termini de deu dies i té caràcter gratuït.

5. Qualsevol persona està facultada per examinar els estatuts dipositats; a més a més, l'oficina ha de facilitar-ne una còpia autenticada a qui ho sol·liciti.

6. Tant l'autoritat pública, com els qui acreditin un interès directe, personal i legítim, poden promoure davant l'autoritat judicial la declaració de no-conformitat a dret de qualsevol estatut que hagi estat objecte de dipòsit i publicació.

7. El sindicat adquirirà personalitat jurídica i plena capacitat d'obrar quan hagin transcorregut vint dies hàbils des del dipòsit dels estatuts.

8. La modificació dels estatuts de les organitzacions sindicals ja constituïdes s'ha d'ajustar al mateix procediment de dipòsit i publicitat que es regula en aquest article.

Article 5

1. Els sindicats constituïts a l'empara d'aquesta Llei han de respondre pels actes o pels acords que adoptin els seus òrgans estatutaris en l'esfera de les seves respectives competències.
2. El sindicat no ha de respondre per actes individuals dels seus afiliats, llevat que es produeixin en l'exercici regular de les funcions representatives o que es provi que els afiliats actuaven per compte del sindicat.
3. Les quotes sindicals no poden ser objecte d'embargament.
4. Els sindicats constituïts a l'empara d'aquesta Llei es poden beneficiar de les exempcions i bonificacions fiscals que s'estableixin legalment.

TÍTOL III

De la representativitat sindical

Article 6

1. La major representativitat sindical reconeguda a determinats sindicats els confereix una posició jurídica singular, tant a l'efecte de la participació institucional com de l'acció sindical.
2. Tenen la consideració de sindicats més representatius a nivell estatal:
  - a) Els que acreditin una especial audiència, que s'expressa quan s'obté, en aquest àmbit, el 10 per 100 o més del total de delegats de personal dels membres dels comitès d'empresa i dels corresponents òrgans de les administracions públiques.
  - b) Els sindicats o els ens sindicals, afiliats, federats o confederats a una organització sindical d'àmbit estatal que tingui la consideració de més representativa d'acord amb el que preveu la lletra a.
3. Les organitzacions que tinguin la consideració de sindicat més representatiu segons el número anterior, gaudeixen de capacitat representativa a tots els nivells territorials i funcionals per:
  - a) Exercir la representació institucional davant les administracions públiques o les altres entitats i organismes de caràcter estatal o de comunitat autònoma que la tinguin prevista.
  - b) La negociació col·lectiva, en els termes previstos en l'Estatut dels treballadors.
  - c) Participar com a interlocutors en la determinació de les condicions de treball en les administracions públiques a través dels procediments de consulta o negociació oportuns.
  - d) Participar en els sistemes no jurisdiccionals de solució de conflictes de treball.
  - e) Promoure eleccions per a delegats de personal i comitès d'empresa i dels corresponents òrgans de les administracions públiques.
  - f) Obtenir cessions temporals de l'ús d'immobles patrimonials públics en els termes que s'estableixin legalment.
  - g) Qualsevol altra funció representativa que s'estableixi.

Article 7

1. Tenen la consideració de sindicats més representatius a nivell de comunitat autònoma: a) els sindicats d'aquest àmbit que hi acreditin una especial audiència que s'expressa quan s'obté almenys el 15 per 100 dels delegats de personal i dels representants dels treballadors

en els comitès d'empresa, i en els òrgans corresponents de les administracions públiques, sempre que tinguin un mínim de 1.500 representants i que no estiguin federats o confederats amb organitzacions sindicals d'àmbit estatal; *b*) els sindicats o els ens sindicals afiliats, federats o confederats a una organització sindical d'àmbit de comunitat autònoma que tingui la consideració de més representativa d'acord amb el que preveu la lletra *a*.

Aquestes organitzacions gaudeixen de capacitat representativa per exercir en l'àmbit específic de la comunitat autònoma les funcions i les facultats enumerades en el número 3 de l'article anterior, així com la capacitat per exercir la representació institucional davant les administracions públiques o altres entitats o organismes de caràcter estatal.

2. Les organitzacions sindicals que, tot i no tenir la consideració de més representatives hagin obtingut, en un àmbit territorial i funcional específic, el 10 per 100 o més de delegats de personal i membres de comitè d'empresa i dels corresponents òrgans de les administracions públiques, estan legitimades per exercir, en l'àmbit funcional i territorial esmentat, les funcions i les facultats a què es refereixen els apartats *b*, *c*, *d*, *e* i *g* del número 3 de l'article 6, d'acord amb la normativa aplicable a cada cas.

TÍTOL IV

De l'acció sindical

Article 8

1. Els treballadors afiliats a un sindicat poden, en l'àmbit de l'empresa o del centre de treball:

a) Constituir seccions sindicals de conformitat amb allò que estableixen els estatuts del sindicat.

b) Fer reunions, després d'haver-ho notificat a l'empresari, recaptar quotes i distribuir informació sindical, fora de les hores de treball i sense pertorbar l'activitat normal de l'empresa.

c) Rebre la informació que li remeti el seu sindicat.

2. Sens perjudici del que s'estableixi mitjançant conveni col·lectiu, les seccions sindicals dels sindicats més representatius i d'aquells que tinguin representació en els comitès d'empresa i en els òrgans de representació que s'estableixin en les administracions públiques o que comptin amb delegats de personal, tenen els drets següents:

a) Amb la finalitat de facilitar la difusió dels avisos que puguin interessar als afiliats, al sindicat i als treballadors en general, l'empresa ha de posar a la seva disposició un tauler d'anuncis que s'ha de situar al centre de treball i en un lloc on es garanteixi un adequat accés dels treballadors.

b) A la negociació col·lectiva, en els termes establerts en la seva legislació específica.

c) A utilitzar un local adequat en què puguin desenvolupar les seves activitats en les empreses o en els centres de treball amb més de 250 treballadors.

Article 9

1. Els qui exerceixin càrrecs electius a nivell provincial, autonòmic o estatal, en les organitzacions sindicals més representatives, tenen dret:

a) A gaudir dels permisos no retribuïts necessaris per desenvolupar les funcions sindicals pròpies del càrrec. Mitjançant un acord, es poden establir limitacions al gaudiment d'aquests permisos d'acord amb les necessitats del procés productiu.

b) A l'excedència forçosa, o a la situació equivalent en l'àmbit de la funció pública, amb dret a reserva del lloc de treball i al còmput d'antiguitat mentre duri l'exercici del càrrec

representatiu; s'ha de reincorporar en el seu lloc de treball dins del mes següent a la data del cessament.

c) A assistir i a accedir als centres de treball per participar en activitats pròpies del seu sindicat o del conjunt dels treballadors, després de comunicar-ho a l'empresari, i sense que l'exercici d'aquest dret pugui interrompre el desenvolupament normal del procés productiu.

2. Els representants sindicals que participin en les comissions negociadores de convenis col·lectius tot mantenint la vinculació com a treballadors en actiu en alguna empresa tenen dret a la concessió dels permisos retribuïts que calguin per exercir adequadament la seva tasca com a negociadors, sempre que l'empresa estigui afectada per la negociació.

Article 10

1. En les empreses o, si s'escau, en els centres de treball que ocupin més de 250 treballadors, sigui quin sigui el tipus del seu contracte, les seccions sindicals que puguin constituir els treballadors afiliats als sindicats amb presència en els comitès d'empresa o en els òrgans de representació que s'estableixin en les administracions públiques han d'estar representades, a tots els efectes, per delegats sindicals elegits pels seus afiliats en l'empresa o en el centre de treball i entre aquests afiliats.

2. Sia per acord, sia a través de la negociació col·lectiva, es pot ampliar el nombre de delegats que corresponen en funció de la plantilla de l'empresa o, si s'escau, dels centres de treball, respecte als que s'estableixen en l'escala a què fa referència aquest apartat.

A falta d'acords específics sobre aquesta qüestió, el nombre de delegats sindicals per cada secció sindical dels sindicats que hagin obtingut el 10 per 100 dels vots en l'elecció al comitè d'empresa o a l'òrgan de representació en les administracions públiques s'ha de determinar segons l'escala següent:

- de 250 a 750 treballadors: un
- de 751 a 2.000 treballadors: dos
- de 2.001 a 5.000 treballadors: tres
- de 5.001 en endavant: quatre

Les seccions sindicals dels sindicats que no hagin obtingut el 10 per 100 dels vots han d'estar representades per un sol delegat sindical.

3. Els delegats sindicals, en el cas que no formin part del comitè d'empresa, tenen les mateixes garanties que les establertes legalment per als membres dels comitès d'empresa o dels òrgans de representació que s'estableixen en les administracions públiques, així com els drets següents a més del que es pugui establir mitjançant un conveni col·lectiu:

1r. Tenir accés a la mateixa informació i documentació que l'empresa posi a disposició del comitè d'empresa. Els delegats sindicals estan obligats a guardar sigil professional en les matèries en què legalment escaigui.

2n. Assistir a les reunions dels comitès d'empresa i dels òrgans interns de l'empresa en matèria de seguretat i higiene o dels òrgans de representació que s'estableixin en les administracions públiques, amb veu però sense vot.

3r. Ser oïts per l'empresa prèviament a l'adopció de mesures de caràcter col·lectiu que afectin els treballadors en general i els afiliats al seu sindicat en particular, i especialment en els acomiadaments i sancions d'aquests últims.

Article 11

1. En els convenis col·lectius es poden establir clàusules per les quals els treballadors inclosos en el seu àmbit d'aplicació atenguin econòmicament la gestió dels sindicats representats a la comissió negociadora, tot fixant un cànon econòmic i regulant-ne les modalitats d'abonament. En tot cas, s'ha de respectar la voluntat individual del treballador, que s'ha d'expressar per escrit, en la forma i en els terminis que es determinin en la negociació col·lectiva.

2. L'empresari ha de descomptar dels salaris la quota sindical i n'ha de fer la transferència corresponent a sol·licitud del sindicat del treballador afiliat, sempre que compti amb la conformitat prèvia d'aquest.

TÍTOL V

De la tutela de la llibertat sindical i de la repressió de les conductes antisindicals

Article 12

Són nuls i no tenen cap efecte els preceptes reglamentaris, les clàusules dels convenis col·lectius, els pactes individuals i les decisions unilaterals de l'empresari que continguin o que impliquin qualsevol mena de discriminació en l'ocupació o en les condicions de treball, tant si són favorables com si són adverses, per raó de l'adhesió o no-adhesió a un sindicat, als seus acords o, en general, a l'exercici en general d'activitats sindicals.

Article 13

Qualsevol treballador o sindicat que consideri lesionats els drets de llibertat sindical, per actuació de l'ocupador, de l'associació patronal, de les administracions públiques o de qualsevol altra persona, entitat o corporació pública o privada, pot demanar la tutela del dret davant la jurisdicció competent a través del procés de protecció jurisdiccional dels drets fonamentals de la persona.

S'han de considerar lesions a la llibertat sindical, de manera expressa, els actes d'ingerència que consisteixin a fomentar la constitució de sindicats dominats o controlats per un ocupador o per una associació empresarial, o a sostenir econòmicament o d'una altra forma sindicats amb el mateix propòsit de control.

Article 14

El sindicat a què pertanyi el treballador presumptament lesionat, així com qualsevol sindicat que posseeixi la condició de més representatiu, es pot personar com a coadjuvant en el procés que aquell hagi incoat.

Article 15

Si l'òrgan judicial considera provada la violació del dret de llibertat sindical ha de disposar el cessament immediat del comportament antisindical, així com la reparació consegüent de les conseqüències il·lícites que tingui, i ha de remetre les actuacions al Ministeri Fiscal, per tal de depurar eventuais conductes delictives.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Disposició addicional primera¹

1. Conforme al que preveuen els articles 6 i 7 d'aquesta Llei i l'article 75.7 de l'Estatut dels treballadors, la condició de més representatiu o representatiu d'un sindicat s'ha de comunicar en el moment d'exercir les funcions o les facultats corresponents. El sindicat interessat ha d'aportar l'oportuna certificació expedida, a requeriment seu, per l'oficina pública establerta a aquest efecte.

En matèria de participació institucional s'ha d'entendre per moment d'exercici el de la constitució de l'òrgan i, si s'escau, el de la renovació dels seus membres. En el supòsit que l'òrgan corresponent no tingui prevista una renovació periòdica dels representants sindicals, el sindicat interessat pot sol·licitar, pel mes de gener i cada tres anys a partir d'aquesta data, participar en l'òrgan corresponent, amb l'aportació d'un certificat acreditatiu de la seva capacitat representativa.

2. El Govern ha de dictar les disposicions que siguin necessàries per desenvolupar l'apartat a de l'article 6.3, l'article 7.1 d'aquesta Llei i el que preveu la disposició addicional sisena de l'Estatut dels treballadors. Cal aplicar a la seva capacitat representativa el que preveu el segon paràgraf del número anterior.

¹ Disposició addicional redactada de conformitat amb la disposició final 1a de la Llei 11/1994, de 19 de maig, per la qual es modifiquen determinats articles de l'Estatut dels treballadors, del text articulat de la Llei de procediment laboral i de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social (BOE núm. 122, de 23 de maig).

Disposició addicional segona

1. La durada del mandat dels delegats de personal, dels membres dels comitès d'empresa i dels qui formin part dels òrgans de representació que s'estableixin en les administracions públiques és de quatre anys, i poden ser reelegits en períodes electorals successius.

2. En el termini d'un any i per tal de desplegar el que preveu l'article 103.3 de la Constitució, el Govern ha de remetre a les Corts un projecte de llei en el qual es regulin els òrgans de representació dels funcionaris de les administracions públiques.

Disposició addicional tercera²

El personal civil que exerceixi el dret que reconeix l'article 2.1.d en unitats, vaixells i la resta d'establiments militars ha de tenir en compte i respectar el principi de neutralitat política i sindical dels membres de les Forces Armades i ajustar-se a les normes sobre activitat sindical dels empleats públics.

² Disposició addicional redactada de conformitat amb la disposició final 2a de la Llei orgànica 9/2011, de 27 de juliol, de drets i deures dels membres de les Forces Armades (BOE núm. 180, de 28 de juliol, i suplement en català de la mateixa data).

Disposició addicional quarta³

Els delegats de personal i els membres del comitè d'empresa amb el mandat prorrogat no es computen a l'efecte de determinar la capacitat representativa dels articles 6 i 7 d'aquesta Llei.

³ Disposició addicional redactada de conformitat amb l'article únic de la Llei orgànica 14/1994, de 19 de maig, per la qual s'inclou una disposició addicional quarta a la Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical (BOE núm. 120, de 20 de maig).

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogats la Llei 19/1977, d'1 d'abril, i el Reial decret 873/1977, de 22 d'abril, en tot allò que s'oposi a aquesta Llei, i continua vigent la regulació que contenen les normes esmentades referides a les associacions professionals i, en particular, a les associacions empresarials, la llibertat de sindicació de les quals es reconeix a efectes del que disposa l'article 28.1 de la Constitució espanyola i dels convenis internacionals subscrits per Espanya.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera

1. Les organitzacions sindicals constituïdes en aplicació de la Llei 19/1977, d'1 d'abril, i que gaudeixin de personalitat jurídica en la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei conserven el dret a la denominació, sense que en cap cas es produeixi solució de continuïtat en la seva personalitat, per la qual cosa queden convalidades automàticament.

2. L'oficina pública a què es refereix l'article 4 d'aquesta Llei queda establerta orgànicament a l'Institut de Mediació, Arbitratge i Conciliació i als òrgans corresponents de les comunitats autònomes, en el respectiu àmbit territorial, quan tinguin atribuïda aquesta competència. En tot cas, aquestes han de remetre, en el termini que preveu l'article 4.4, un exemplar de la documentació dipositada a l'Institut de Mediació, Arbitratge i Conciliació.

Disposició final segona

Els preceptes que contenen les disposicions addicionals primera i segona, la disposició transitòria i la disposició final primera no tenen caràcter de llei orgànica.

Disposició final tercera

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació en el *Butlletí Oficial de l'Estat*.